

imatge original: Laïtr Keiows, iris - left eye of a girl, CC BY-SA 3.0
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Iris_-_left_eye_of_a_girl.jpg

187 Ull viu!

En català, la interjecció *ull!* no és normativa. Per advertir algú es fan servir les expressions *compte!*, *ull viu!*, *alerta!*, *ep!* Per exemple: *Alerta, no trepitgis això!*

? Especial tot ulls

Fons: DIEC2, DSFF GEC, Optimot, TERMCAT

Mirar de cua d'ull

Mirar de costat, movent la pupil·la cap a un costat de l'ull.

Fer uns ulls com unes taronges

Obrir-los molt de sorpresa, d'admiració, per vigilància.

No perdre d'ull algú

Vigilar-lo estretament.

Tenir els ulls al clatell

No saber veure el que hom té al davant.

Tenir pa a l'ull

No veure una cosa evident.

A ull o a bell ull

Sense comptar, pesar, mesurar.

A ull nu

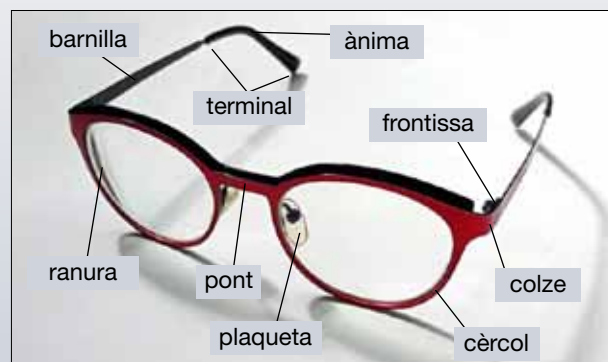
Sense l'auxili d'un aparell òptic.

A ulls clucs

Admetent allò que hom afirma o proposa sense escatir-ho, sense valorar-ne l'autenticitat. *Creure una cosa a ulls clucs.* || Sense mirar els riscos que hom pot córrer. *Actuar a ulls clucs.*

Ulleres

Instrument òptic format per un parell de vidres que se sosté al nas i a les orelles, emprat per corregir els defectes de la visió o protegir l'òrgan de la visió.

Barnilla o branca

Cadascuna de les dues peces amb què les ulleres es recolzen a les orelles.

Lent de contacte, lentícula o lentilla

Càpsula prima, corbada i transparent que s'adapta sobre la còrnia per corregir un defecte de refracció ocular.

Oftalmòleg, oftalmòloga

Metge especialitzat en oftalmologia; oculista.

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **de cap i de nou**. La resposta correcta era la **1**. *Una altra vegada des del començament*. La guanyadora ha estat Berta Reixach, entusiasta de les frases fetes i dels refranys i seguidora de L'Estenedor.

Ara preguntem què vol dir **fer l'ullet**?

1. *Cosir un trau.*
2. *Tancar i obrir ràpidament un ull tenint obert l'altre.*
3. *Fer cara de pena.*
4. *Tolerar, deixar passar, quelcom aparentant no veure-ho.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi un davantal model *Fem bullir l'olla* fet al Taller Alborada.

[Nota sobre el tractament de dades personals](#)

En vista de, amb vista a

La locució *en vista de* significa 'considerant, atenent'. Per exemple: *En vista de la seva reacció, crec que no li ho hem de tornar a proposar*. En canvi, la locució *amb vista a* és equivalent a 'pensant en' o 'amb la intenció de'. Per exemple: *S'ha comportat així amb vista al seu ascens*.

Cal no confondre aquestes dues locucions amb *en vistes de*, que és sinònima de *les envistes de*. Per exemple: *Al vespre ja havíem arribat a les envistes del refugi de Prat d'Aguiló*.

Finalment, cal recordar que per fer referència a allò que es veu des d'un punt es fa servir el mot *vista* en singular. Per exemple: *Aquest pis té vista sobre la plaça*.

Webs

- **Paremiologia catalana comparada digital**. Amb cara i ulls (dites.cat).
- **Diccionari d'oftalmologia**. TERMCAT.
- **Termes d'òptica i optometria**. Universitat Politècnica de Catalunya. Escola Universitària d'Òptica i Optometria de Terrassa.
- **Vocabulari de l'òptica**. CPNL. Oficina de Català de Blanes.

Diòptria i no *dioptria

Unitat de potència convergent o divergent d'una lent. És definida com la inversa de la seva distància focal expressada en metres. Les diòptries porten signe positiu si la lent és convergent (correcció de la hipermetropia) i negatiu si és divergent (correcció de la miopia).

Binocles i prismàtics

Les formes *binocles* i *prismàtics* es fan servir per designar l'aparell òptic format per un parell d'ulleres graduables, una per a cada ull, muntades sobre un mateix suport. Aquest aparell s'utilitza per mirar objectes llunyans. Per exemple: *En Pol sempre duia els binocles / prismàtics per observar els ocells*.

Antifaç per dormir

Careta que cobreix els ulls perquè no entri la claror quan es dorm.

Aclucalls

Peces que tapen la visió lateral dels ulls dels animals de tir, com els cavalls, per evitar que s'espantin o es distreguin.

Cataracta i no *catarata

Opacitat total o parcial del cristal·lí, que provoca una disminució de l'agudesesa visual.

Fer els ulls grossos

L'expressió castellana *hacer la vista gorda*, que s'usa per expressar que algú fa veure que no ha vist alguna cosa, equival en català a *fer els ulls grossos*, *fer com qui no ho veu*, entre d'altres. Per exemple: *En Pere va fer els ulls grossos i ho va deixar passar per aquella vegada. La mare es va adonar que en Pau s'amagava a sota la taula, però va fer com qui no ho veu*.

Imatge original: Anta Perkovic, Binoculars, 25x100, CC-BY-SA, 3.0
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Binoculars_25x100.jpg

Imatge original: Alex Peimios, Horse Blinks, CC-BY, 2.0
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Horse_Blinks_\(424074434\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Horse_Blinks_(424074434).jpg)